

MARTIJN

FOTOGRAFIE **OLAF KRAAK**

«Over werken en organiseren gaan we heel anders denken»

Hij heeft *geen klanten*, maakt *geen offertes* en stuurt *alleen een factuur als daarom gevraagd wordt*. Voor hem gaat het om *nutoptimalisatie in plaats van winstoptimalisatie*, *toegang in plaats van bezit* en *sociaal kapitaal in plaats van monetair kapitaal*. Martijn Aslander denkt duidelijk anders over de toekomst van het werken dan de gemiddelde zelfstandig ondernemer. DOOR MARGOT BOUWENS

ASLANDER

«Zelfstandig ondernemers zijn niet alleen, maar met zijn allen. *Ze opereren in zwermen. Een dynamische vorm van samenwerken die minder star en daarmee krachtiger is*»

HOE ZIE JIJ DE TOEKOMST VAN WERKEN?

“In termen van organizonderen. Organisaties gaan verdwijnen, en sneller dan iedereen door heeft. Lang was het zo dat als je binnen een organisatie iets regelde de transactiekosten daarvan lager waren dan dat je het buiten de organisatie regelde. Dat is niet meer zo en daarmee vervalt een steeds groter deel van het bestaansrecht van organisaties. Voor zelfstandig ondernemers is dat goed nieuws. Zij hebben al lang ontdekt dat ze geen dure auto nodig hebben om het verschil te maken. Daardoor kunnen ze te-

gen extreem lage overheadkosten snel bewegen en gemakkelijker fouten maken waarvan ze weer leren. Bovendien hebben ze zich getraind in samenwerken en kennis delen. Zelfstandig ondernemers zijn niet alleen, maar met zijn allen. Ze opereren in zwermen. Een dynamische vorm van samenwerken die minder star en daarmee krachtiger is. Zwermen kunnen zich acuut aanpassen aan veranderingen. Organisaties zijn daar zelden toe in staat.”

HOE WERKT ORGANIZONDEREN IN DE PRAKTIJK?

“Ik zal je een anekdote vertellen. Stel je bent gemeentesecretaris en je houdt wel van een glaasje. Je komt 's ochtends rond half elf op je werk en praat een kwartiertje met je leidinggevende over wat de vraagstukken zijn. Daarna kruip je achter je pc en zet je een aantal mensen via het web aan het werk. Om half twaalf bel je wat vrienden en ga je lunchen. Je tafelt uitgebreid, lekker glaasje wijn erbij. Om half twee ga je nog even biljarten en om drie uur ga je weer naar je werk. Je kijkt op internet en inventariseert wat zeshonderd mensen hebben gedaan. Je gaat naar je leidinggevende met een output die een veelvoud is van wat je in je eentje in drie maanden had kunnen doen. En om vier uur ga je naar huis. Is dat slecht of is dat slim? Punt is dat dit indruist tegen hoe wij denken over werken, over waar we op afgerekend worden en hoe we elkaar belonen. Dat is een weef-fout in ons denken. Je kunt je afvragen of ons beloningsconstruct niet gebaseerd is op verkeerde dingen. Het moet gaan om ervaren toegevoegde waarde, om nutoptimalisatie – waar voeg je het meeste toe – en niet om winstoptimalisatie.”

MARTIJN ASLANDER IN HET KORT

Martijn Aslander is verkenner van de netwerk- en informatiesamenleving. Hij houdt zich bezig met het verbinden van mensen, informatie en ideeën. Hij faciliteert uitdagingen, verzilvert kansen voor zichzelf en anderen, en wat hij ontdekt deelt hij weer. Dat doet hij door veel mensen te ontmoeten en die te verbinden, presentaties te geven om zijn visie uit te dragen en door mee te denken over allerlei vraagstukken. Een aantal bekende initiatieven die Aslander heeft geïnitieerd of waar hij bij betrokken is, zijn lifehacking.nl, durftevragen.com en standupinspiration.com. Samen met Erwin Witteveen schreef hij in 2010 het boek *Easycratie*. Wil je Martijn Aslander meer horen vertellen over zijn visie op de toekomst van werken, kijk dan op www.fnvzpp.nl/eigenbaas.

MAAKT ORGANIZONDEREN DEEL UIT VAN EASYCRATIE?

“Ja, easycratie gaat over de toekomst van werken en organiseren. Een van de gedachten achter easycratie is dat internet ‘is cutting out the middle men’. Veel tussen vraag en oplossing gaat eruit. Er zit veel lucht in de samenleving, dat kan weg en moet ook weg, want er is geen geld voor. Een voorbeeld. Wetenschappers hebben een bacterie ontdekt die tandplaque bestrijdt. Als dat doorzet verdwijnen tandenborstels, tandartsen, et cetera. Die hele middenlaag verdwijnt en dat gaat snel. Er zitten 750 miljoen mensen op Facebook, 360 miljoen mensen op Twitter en 160 miljoen op LinkedIn. De snelheid waarmee relevante dingen worden ontdekt, ontwikkeld en verspreid is enorm. En het management wil dat maar niet zien.”

LIGGEN HIER KANSEN VOOR ZELFSTANDIG ONDERNEMERS?

“Zelfstandig ondernemers moeten werken aan hun sociaal kapitaal. Dat betekent dat je veel mensen blij maakt, dat je deelt, helpt en geholpen wordt. Daarvoor moet je zichtbaar zijn, want als je niet zichtbaar bent, kan niemand je helpen. Je reputatie is belangrijk; je mag fouten maken als je maar sorry zegt en ervan leert. En je netwerk is belangrijk. Sociaal kapitaal groeit alleen als je het weggeeft. Kennis delen levert meer op dan kennis vasthouden. Toegang levert meer op dan bezit. De afgelopen honderden jaren zijn we bezig geweest met het cumuleren van bezit. Geef je bezit weg, dan heb je het niet meer. Geef je toegang weg, dan houd je het zelf ook. De vraag is dus: wil je duizend cd's of toegang tot muziek? Wil je een Porsche hebben of er alleen zo nu en dan in rijden?”

DENKEN VANUIT SOCIAAL KAPITAAL, HOE ENG IS DAT?

“Voor veel zelfstandig ondernemers is dat eng, want wat als je niet genoeg hebt om van te leven? Maar als dat zo is, moet je je afvragen of je niet de verkeerde aan het helpen bent. Of misschien ben je niet zo goed als je denkt. Dan moet je stoppen of ervan leren. Zelf stuur ik pas een factuur als daarom gevraagd wordt. Ik laat het aan degene voor wie ik iets doe over mij al dan niet te belonen op basis van wat ik voor hem of haar aan waarde heb toegevoegd. Soms is dat in geld, maar het kan ook een wederdienst of product zijn. Als ik iets voor KLM doe, dan is het voor KLM goedkoper om mij een vliegticket te geven dan mij op basis van een uurtarief uit te betalen en voor mij heeft dat ticket waarde. Daar hebben we dus beiden profijt van. Ik denk over werken en belonen vanuit andere paradigma's. Het begint met zelfverwezenlijking, ofwel jouw talent en mogelijkheden en hoe je die ontwikkelt en toepast. Dan ben je van waarde voor anderen. Ga het uitproberen, sta ervoor open. Fouten maken mag, zeker als je daarvan leert en dit deelt met anderen.”